

ศาสตร์การสอนคหกรรมศาสตร์แนวใหม่: การสังเคราะห์งานวิจัยในฐานข้อมูล Scopus ช่วงทศวรรษที่ผ่านมา

Emerging Pedagogy in Home Economics: Scopus Indexed Research Synthesis in the Past Decade

นฤมล ศราทพันธุ์ และ คันธารัตน์ ยอดพิชัย

สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ศึกษา ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Narumon Saratapun and Kuntarut Yodpichai

Home Economics Education Program, Department of Vocational Education, Faculty of Education, Kasetsart University

Received: February 26, 2023 / Revised: July 24, 2023 / Accepted: August 10, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์ศาสตร์การสอนคหกรรมศาสตร์แนวใหม่ผ่านการศึกษางานวิจัยในฐานข้อมูล Scopus ที่ตีพิมพ์ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา วิธีการวิจัยใช้การศึกษาเอกสาร ประชากรในการวิจัยได้แก่ งานวิจัยทางด้านคหกรรมศาสตร์ศึกษาที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในปี พ.ศ. 2557 – 2566 (ค.ศ. 2014 – 2023) บนฐานข้อมูล Scopus เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบถอดรหัสซึ่งดัดแปลงจาก Hutchinson & Lovell (2004) เพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้เกี่ยวกับศาสตร์การสอนคหกรรมศาสตร์แนวใหม่ โดยมีองค์ประกอบคือ กลยุทธ์การสอน บทบาทครู บทบาทผู้เรียน และผลกระทบ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยโดยการศึกษาความตรงเฉพาะหน้าและหาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า กลยุทธ์การสอนคหกรรมศาสตร์แนวใหม่ คือ การบูรณาการเชื่อมโยง การพัฒนาทักษะการคิด การเข้าร่วมทางสังคม และการพัฒนาทักษะกระบวนการ บทบาทครู คือ เป็นนักร้องแบบการสอน นักคิด นักเชื่อมโยง นักเล่าเรื่อง และนักตั้งคำถาม บทบาทผู้เรียนคือเป็นผู้ใฝ่เรียนรู้แบบตื่นตัว ฝึกคิด ฝึกแก้ปัญหา และฝึกทำงานเป็นทีม ผลกระทบที่มีต่อผู้เรียนคือจะเป็นผู้เรียนที่รอบรู้ในศาสตร์ และสามารถขยายผลเชิงบวกต่อการพัฒนาครอบครัว ชุมชน สังคมและเศรษฐกิจที่ยั่งยืน

คำสำคัญ: ศาสตร์การสอน คหกรรมศาสตร์ การสังเคราะห์งานวิจัย

Abstract

The purpose of this research was to synthesize emerging pedagogies in Home Economics (HE) through research synthesis in the Scopus database published over the past decade. Documentary research is used as the research methodology. The research population consisted of Home Economics Education research published in the Scopus database between 2014 and 2023. To acquire emerging pedagogy in Home Economics, a coding sheet adapted from Hutchinson and Lovell (2004) was used, which included teaching strategies, teachers' roles, learners' roles, and the impact of the teaching. The research instrument was validated through "face validity" and the "index of congruence" done by three educational experts. The results are revealed as follows: Integrative

learning, thinking skills development, social inclusion, and soft skill development were all used in emerging teaching strategies. Teachers play the roles of instructional designers, thinkers, integrators, storytellers, and questioners. Learners play significant roles as active self-learners and practice thinking, problem-solving, and teamwork. The emerging pedagogy impacts graduates' mastery of HE science and positively extends to the development of family, community, society, and a sustainable economy.

Keywords: Pedagogy, Home Economics, Research Synthesis

บทนำ

คหกรรมศาสตร์ (Home Economics) เป็นสหวิทยาการที่รวมเอาสาขาวิชาที่มีความสำคัญอย่างมากต่อสังคม ได้แก่ อาหาร พฤติกรรมการกิน การบริโภค วิถีชีวิตที่ดีต่อสุขภาพ สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม การจัดการครัวเรือน เศรษฐศาสตร์ส่วนบุคคลและครอบครัว โดยมีเป้าหมายสำคัญคือเพื่อจัดการทรัพยากรเหล่านี้ให้ส่งเสริมการพัฒนาวิถีชีวิตที่ดีของบุคคลตลอดจนการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน คหกรรมศาสตร์เป็นสาขาที่ขึ้นอยู่กับความต้องการของบุคคลและสังคมเวลาใดเวลาหนึ่ง ซึ่งเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม สังคม และเทคโนโลยีดังเช่นปัจจุบัน วิถีชีวิตและความต้องการของมนุษย์จึงเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมและจะเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องในอนาคต ทำให้องค์ความรู้ทางคหกรรมศาสตร์เปลี่ยนแปลง นักคหกรรมศาสตร์ตลอดจนผู้ที่ประกอบอาชีพทางคหกรรมศาสตร์จึงจำเป็นต้องศึกษาความรู้และพัฒนาความรู้อยู่ตลอดเวลา

คหกรรมศาสตร์ศึกษา (Home Economics Education) เป็นกลไกระบบการศึกษาที่หล่อเลี้ยงองค์ความรู้ทางด้านคหกรรมศาสตร์และเป็นที่พึ่งทางวิชาการสำหรับนักเรียนนักศึกษาและประชาชนทั่วไปภายใต้อุดมการณ์ของการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืนร่วมกัน คหกรรมศาสตร์ศึกษาจึงเป็นศาสตร์ที่มีบทบาทสำคัญสำหรับคนในสังคมทุกยุคทุกสมัย ซึ่งมีส่วนในการสอนและการฝึกอบรมทุกระดับทั้งระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชนและสังคมในภาพรวมของประเทศ และเป็นส่วนสำคัญต่อการพัฒนากำลังคนในศตวรรษที่ 21 (Pendergast, 2021)

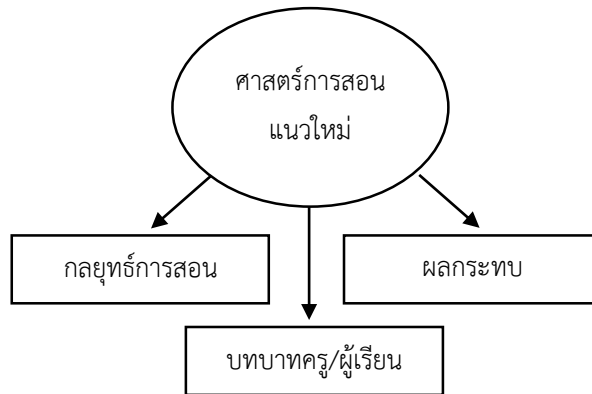
การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับศาสตร์การสอนภายใต้โลกแห่งการเปลี่ยนแปลงจึงมีความสำคัญต่อนักการศึกษาด้านคหกรรมศาสตร์ ผู้วิจัยจึงทำการศึกษากลยุทธ์การสอนที่พบในงานวิจัยทางคหกรรมศาสตร์ศึกษา โดยเลือกศึกษางานวิจัยในฐานข้อมูล Scopus ซึ่งเป็นฐานข้อมูลระดับสากลที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับจากองค์กรทางการศึกษานักวิชาการ และนักวิจัยทั่วโลก งานวิจัยในฐานข้อมูลมีจำนวนการอ้างอิงสูงและนักวิจัยจำนวนมากใช้งานวิจัยในฐานข้อมูล Scopus ในการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้ (Quindemil et al., 2023) โดยผู้วิจัยมุ่งหวังที่จะได้องค์ความรู้ศาสตร์การสอนคหกรรมศาสตร์แนวใหม่ที่จะเสริมอุดมการณ์และความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาในโลกยุคดิจิทัล

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อสังเคราะห์ศาสตร์การสอนคหกรรมศาสตร์แนวใหม่ผ่านการศึกษางานวิจัยในฐานข้อมูล Scopus ที่ตีพิมพ์ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา (พ.ศ. 2557 ถึง 2566)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยโดยการสังเคราะห์งานวิจัยในฐานข้อมูล Scopus โดยสกัดข้อมูล ศาสตร์การสอนแนวใหม่จากกลยุทธ์การสอน บทบาทครู บทบาทผู้เรียน และผลกระทบ กรอบแนวคิดการวิจัยปรากฏ ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์

กลยุทธ์การสอน หมายถึง วิธีการสำคัญที่ใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้านคหกรรมศาสตร์ โดยอาจอยู่บนพื้นฐานแนวคิดหรือทฤษฎีการเรียนรู้ซึ่งใช้เป็นกรอบหรือแนวทางในการสอนสำหรับกลุ่มผู้เรียนเป้าหมาย

บทบาทครู หมายถึง หน้าที่ แนวปฏิบัติ หรือเทคนิคการสอนของครูที่ใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ทางคหกรรมศาสตร์ โดยมีความมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ตามหลักสูตรหรือในเนื้อหาการเรียนการสอน

บทบาทผู้เรียน หมายถึง หน้าที่ แนวทางการเรียนรู้ หรือกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในรายวิชาทางคหกรรมศาสตร์ที่จำเป็นต่อการบรรลุความมุ่งหมายทางการเรียนรู้ของตนเอง

ผลกระทบ หมายถึง สิ่งที่เกิดจากหรือจะเกิดขึ้นหลังจากการจัดการเรียนการสอนแนวใหม่ ได้แก่ สิ่งที่เกิดขึ้นต่อตัวผู้เรียน ครอบครัว ชุมชน รวมไปถึงระบบเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมของประเทศ

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. นักการศึกษาทางด้านคหกรรมศาสตร์ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับศาสตร์การสอนแนวใหม่ซึ่งอาจนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนรายวิชาคหกรรมศาสตร์ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคดิจิทัล
2. ผู้บริหารและผู้กำหนดนโยบายทางการศึกษาสามารถนำผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ไปใช้ในการกำหนดนโยบายการศึกษาทางคหกรรมศาสตร์ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลก นโยบายเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการพัฒนานวัตกรรมทางคหกรรมศาสตร์ศึกษาที่เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

การตรวจเอกสาร

คหกรรมศาสตร์ศึกษา

คหกรรมศาสตร์ศึกษาเป็นสาขาวิชาเชิงสหวิทยาการที่ครอบคลุมความรู้และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับครัวเรือนแขนงต่าง ๆ ได้แก่ อาหารและโภชนาการ เสื้อผ้าและสิ่งทอ ศิลปหัตถกรรม พัฒนาการครอบครัวและเด็ก การจัดการทรัพยากรในครัวเรือน ที่อยู่อาศัยและการตกแต่งภายใน ครอบครัวและธุรกิจรายย่อย ผู้สอนทางด้านคหกรรมศาสตร์จึงต้องมีความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสม และสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้เชิงบูรณาการ ส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดการพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ ผักผ่อนทักษะชีวิตจนเกิดการเรียนรู้และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอีกทั้งช่วยให้บุคคลและครอบครัวสามารถจัดการวิถีชีวิตประจำวันของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยกกระดับผู้เรียนให้มีความสามารถในการจัดการโครงการและกิจกรรมด้านคหกรรมศาสตร์ รวมทั้งปฏิบัติการวิจัยและทดลองพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ต่อยอดความรู้เดิมของตนเองจนสามารถทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตในมิติต่าง ๆ เช่น การจัดการทรัพยากรเงิน การจัดการเวลา การสร้างอาชีพ ทักษะทางสังคมและความเป็นพลเมือง การวางแผนครอบครัว และการพัฒนาบุคลิกภาพ (Causing et al., 2022; Haapaniemi et al., 2023)

ศาสตร์การสอน

ศาสตร์การสอน (pedagogy) เป็นศาสตร์และศิลป์ของการถ่ายทอดความรู้และการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามนุษย์ มีขอบเขตการศึกษาเกี่ยวกับกลยุทธ์การสอน เทคนิคและวิธีการที่ใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของผู้เรียนซึ่งครอบคลุมแนวปฏิบัติและแนวทางที่หลากหลาย ตั้งแต่การสอนในห้องเรียนแบบดั้งเดิมไปจนถึงการเรียนรู้จากประสบการณ์ การศึกษาออนไลน์ และอื่นๆ คำว่า "pedagogy" นั้นมาจากรากคำศัพท์ภาษากรีกว่า "paidagogeos" ซึ่งในสมัยโบราณหมายถึงบุคคลที่เป็นผู้นำกลุ่มเด็กและมีหน้าที่ให้การศึกษากับเด็กเล็ก (Shah, 2021) สำหรับในปัจจุบัน คำนี้ใช้เพื่ออธิบายหลักการ ทฤษฎี และแนวปฏิบัติของการเรียนการสอนในบริบทและสภาพแวดล้อมที่หลากหลาย เช่น การสอนในระบบโรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัย ตลอดจนบริบทการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

ฐานข้อมูล Scopus

ฐานข้อมูล Scopus จัดตั้งขึ้นโดยสำนักพิมพ์ Elsevier ในปี ค.ศ. 2004 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลสำหรับบทความวิจัย บทในหนังสือ บทความที่เผยแพร่ในการประชุมทางวิชาการ จนในเวลาต่อมาฐานข้อมูล Scopus ได้กลายมาเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญในการศึกษาเอกสารทางวิชาการต่าง ๆ ที่ได้รับความนิยมไปทั่วโลก (Schotten et al., 2017) ความรู้ที่ได้จากการอ่านและศึกษาเอกสารวิชาการต่าง ๆ ในฐานข้อมูลทำให้เกิดการกระตุ้นความคิดและนำไปสู่การศึกษาวิจัยได้หลากหลาย นอกจากนี้ การศึกษาผลงานวิจัยอย่างเป็นระบบและมีเป้าหมายที่ชัดเจนมีส่วนสำคัญต่อการสร้างองค์ความรู้ที่สามารถนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้วิธีการสังเคราะห์งานวิจัยเพื่อสกัดข้อมูลเกี่ยวกับศาสตร์การสอนคหกรรมศาสตร์แนวใหม่ รายละเอียดเกี่ยวกับวิธีวิจัยในแต่ละประเด็นเป็นดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ งานวิจัยทางคหกรรมศาสตร์ศึกษาที่ตีพิมพ์เผยแพร่บนฐานข้อมูล Scopus ในช่วงปี พ.ศ. 2557 ถึง 2566 (ค.ศ. 2014 ถึง 2023)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบถอดรหัส (Coding Sheet) โดยดัดแปลงจากแบบถอดรหัสของ Hutchinson & Lovell (2004) มีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

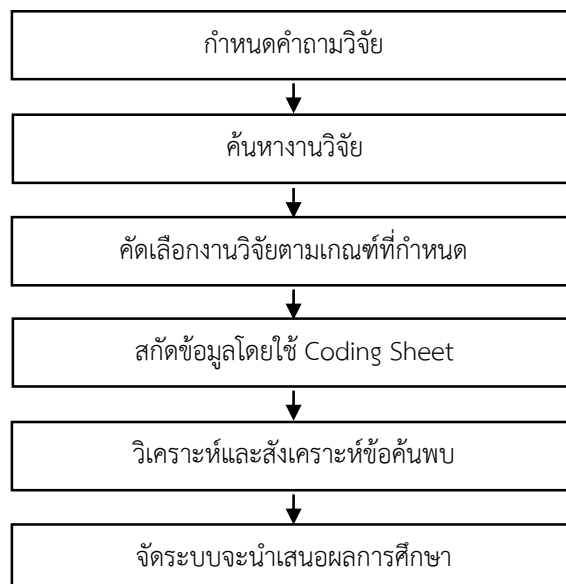
1. ชื่อผู้วิจัยและปีที่ตีพิมพ์
2. ชื่อวารสาร
3. ศาสตร์การสอนแนวใหม่ ได้แก่
 - 3.1 กลยุทธ์การสอน
 - 3.2 บทบาทครู/ผู้เรียน
 - 3.3 ผลกระทบ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ตรวจสอบความตรงเฉพาะหน้า (Face Validity) ของเครื่องมือวิจัยโดยผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาจำนวน 3 คน และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) มีค่า IOC เฉลี่ย 1.00 โดยผู้เชี่ยวชาญมีข้อเสนอให้ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือวิจัยบางแห่งเพื่อให้มีความชัดเจนมากขึ้น

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การรวบรวมข้อมูล

ภายหลังจากที่ได้กำหนดคำถามวิจัยแล้ว ในขั้นการค้นหางานวิจัยบนฐานข้อมูล Scopus นั้น ผู้วิจัยสืบค้นโดยใช้ตัวอย่างคำค้นดังนี้

1. Home Economics
2. Education
3. Teaching
4. Learning
5. Pedagogy

จากนั้น ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบเวลาของการเผยแพร่คือภายในทศวรรษที่ผ่านมา หรือภายในปี พ.ศ. 2557-2566 (ค.ศ. 2014-2023) เพื่อให้ได้ผลงานวิจัยที่ทันสมัยสอดคล้องกับโลกยุคใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ผลการสืบค้นทำให้ได้ผลงานวิจัยมาทั้งสิ้น 82 เรื่อง จากนั้นกำหนดเกณฑ์การคัดออก (Exclusion Criteria) ดังนี้

1. ไม่ใช่งานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน หรือไม่ใช่งานวิจัยเชิงทดลองหรือกึ่งทดลอง
2. ไม่ใช่การสอนเนื้อหาทางคหกรรมศาสตร์

จากเกณฑ์ดังกล่าว ผู้วิจัยคัดออก 73 เรื่อง เหลืองานวิจัยตามเกณฑ์ 9 เรื่อง จากนั้น ผู้วิจัยนำผลงานวิจัยทั้ง 9 เรื่อง นำไปใช้ในขั้นตอนของการสกัดข้อมูลโดยใช้แบบถอดรหัสต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลศาสตร์การสอนแนวใหม่โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาที่ได้จากแบบถอดรหัสสำหรับงานวิจัยทั้ง 9 เรื่อง เพื่อสังเคราะห์ข้อมูลศาสตร์การสอนคหกรรมศาสตร์แนวใหม่ นำเสนอผลการศึกษาตามลำดับปีที่เผยแพร่และชื่อผู้วิจัยตามลำดับตัวอักษร ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 การสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบถอดรหัส (Coding Sheet)

ผู้วิจัย/ปี	กลยุทธ์การสอน	บทบาทครู/ผู้เรียน	ผลกระทบ
Brante & Brunosson (2014)	บูรณาการการทำอาหารกับความรู้เนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน โดยอาศัยสูตรอาหารเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้	ครูให้ชิ้นงานเกี่ยวกับการทำอาหารควบคู่ไปกับการตั้งโจทย์ทางคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน ผู้เรียนต้องทำงานร่วมกันเพื่อแก้โจทย์ทางคณิตศาสตร์ผ่านกิจกรรมการทำอาหารไปพร้อมกัน	ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงการคำนวณกับชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการทำอาหาร และสามารถนำความรู้ไปปรับใช้กับกิจกรรมอื่น ๆ หรือในเนื้อหาวิชาอื่น ๆ และมองเห็นคุณค่าในความรู้ที่มีความเชื่อมโยงข้ามศาสตร์

ตารางที่ 1 การสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบถอดรหัส (Coding Sheet) (ต่อ)

ผู้วิจัย/ปี	กลยุทธ์การสอน	บทบาทครู/ผู้เรียน	ผลกระทบ
Brunosson et al. (2014)	เชื่อมโยงการทำอาหารกับเรื่องราวทางสังคมและวัฒนธรรมสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเล็กน้อย	ครูเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมและเชื่อมโยงเนื้อหาการทำอาหารโดยปรับความยากง่ายให้เข้ากับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาแตกต่างกัน ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างเต็มที่	การได้เคลื่อนไหวร่างกาย ได้เข้าร่วมกิจกรรมกับเพื่อนและได้ชิมชิมเรื่องราวทางสังคมวัฒนธรรม ทำให้การทำอาหารมีเรื่องราวชวนติดตาม ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองและยกระดับทักษะการทำอาหารของตน
Nwabah & Anne (2014)	ใช้วิธีสอนตามทฤษฎีกลุ่มคอนสตรัคติวิสต์สำหรับนักเรียนสาขาคุณธรรมศาสตร์และทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแต่ละคน	ครูใช้วิธีสอนตามทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มคอนสตรัคติวิสต์โดยใช้สถานการณ์ปัญหาสังคมเป็นฐานในการเรียนรู้ ผู้เรียนทำงานร่วมกันเป็นทีมและกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ด้วยตนเองและเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมแบบต้นตัว	ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้อย่างแท้จริงและมีบรรยากาศการเรียนรู้แบบต้นตัว ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ภาคทฤษฎีกับการปฏิบัติในพื้นที่ภาคสนามในชุมชน และได้ฝึกฝนการเข้าไปมีส่วนร่วมกับการแก้ไขปัญหาที่เป็นประเด็นทางสังคม
Bender (2015)	บูรณาการวิชาคุณธรรมศาสตร์กับวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้เนื้อหาเกี่ยวกับโภชนาการอาหาร	ครูเชื่อมโยงเนื้อหาวิชาคุณธรรมศาสตร์ เรื่อง “อาหารสุขภาพ” กับคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้อง ผู้เรียนฝึกภาษาอังกฤษไปพร้อมกับการเรียนเนื้อหาด้านอาหารสุขภาพ	ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการใช้ภาษาอังกฤษในงานคุณธรรมศาสตร์ และสามารถต่อยอดสู่การเรียนรู้หัวข้ออื่น ๆ ต่อไป อีกทั้งสามารถสนทนากับชาวต่างชาติได้อย่างมั่นใจมากขึ้น
Nurlaela et al. (2017)	ใช้วิธีสอนที่เน้นทักษะการคิดโดยพัฒนาเป็นลำดับขั้นจากง่ายไปยาก เพื่อมุ่งสู่การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการคิดเชิงสร้างสรรค์	ครูออกแบบการสอนที่มีแผนการจัดกิจกรรมอย่างเป็นระบบทุกขั้นตอนเพื่อกระตุ้นทักษะการคิดของผู้เรียน ส่วนผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดของตนจากระดับง่ายไปสู่ระดับที่ยากขึ้นผ่านกิจกรรมที่ครูออกแบบไว้	ผู้เรียนสามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณและคิดสร้างสรรค์ในระดับที่เพียงพอต่อการเข้าใจปัญหาและกระบวนการในการแก้ไขปัญหาซึ่งเป็นองค์ความรู้สำคัญในการปรับใช้กับสถานการณ์ใหม่ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต
Beinert et al. (2021)	บูรณาการความรู้วิชาคุณธรรมศาสตร์กับวิทยาศาสตร์ และเชื่อมโยงทักษะการใช้ชีวิตผ่านการเรียนรู้ในห้องปฏิบัติการ	ครูมอบหมายงานแบ่งเป็นชิ้น ๆ และใช้คำถามกระตุ้นความสงสัยและทักษะการคิดของผู้เรียน มอบหมายงานให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายร่วมกันเพื่อตอบโจทย์คำถามซึ่งต้องอาศัยความรู้ทางวิทยาศาสตร์ โภชนาการ และอาหารประกอบกัน	ผู้เรียนสามารถใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ประกอบกับการใช้ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ที่จะสามารถเลือกอาหารที่ส่งเสริมสุขภาพและเป็นผลดีต่อผู้เรียนสามารถขยายผลต่อกลุ่มบุคคลที่กว้างมากขึ้นเพื่อประโยชน์ต่อการดูแลสุขภาพของคนในสังคมต่อไป

ตารางที่ 1 การสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบถอดรหัส (Coding Sheet) (ต่อ)

ผู้วิจัย/ปี	กลยุทธ์การสอน	บทบาทครู/ผู้เรียน	ผลกระทบ
Deagon (2021)	ฝึกกระบวนการคิดด้วยการตั้งคำถามโดยมุ่งหมายให้ผู้เรียนรู้จักอุดมการณ์และหลักคหกรรมศาสตร์ที่แท้จริงทั้งภาพใหญ่และภาพย่อยฝึกให้ผู้เรียนรู้ลึกซึ้งจริงในศาสตร์ของตนเอง	ครูเป็นผู้ตั้งคำถาม (ใคร อะไร เมื่อไร ที่ไหน อย่างไร) โดยผู้เรียนฝึกฝนตนเองที่จะบูรณาการความรู้คหกรรมศาสตร์กับสาขาวิชาต่าง ๆ โดยไม่แยกส่วนและฝึกอธิบายกับผู้อื่นในลักษณะของการให้ความรู้เกี่ยวกับคหกรรมศาสตร์	ผู้เรียนจะมีความมั่นใจในศาสตร์ของตนเอง อีกทั้งมีความมั่นใจและกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้นเนื่องจากเห็นความสำคัญในศาสตร์ของตนเองที่เชื่อมระหว่างภาพใหญ่กับภาพย่อย สามารถนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาทุกระดับได้ในอนาคต
Taar & Palojoki (2022)	ใช้เทคนิคการคิดร่วมกัน (interthinking) เป็นเครื่องมือสำคัญในการเชื่อมโยงคหกรรมศาสตร์กับทักษะในศตวรรษที่ 21 พร้อมกับการเรียนรู้ผ่านการทำงานเป็นทีม	ครูเป็นผู้เปิดโอกาสสำหรับพื้นที่ทางความคิดของผู้เรียน เน้นการตั้งคำถามในประเด็นที่เป็นปัญหาทางสังคมและวัฒนธรรม ส่วนผู้เรียนทำการฝึกฝนตนเองในกระบวนการคิดระหว่างการทำงานร่วมกับกลุ่ม เน้นบรรยากาศการพูดคุยมากกว่าการสอนเนื้อหา	วิธีการคิดร่วมกัน (interthinking) กลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน และจะติดตัวผู้เรียนต่อไป กลายเป็นคุณลักษณะนิสัยของการทำงานในโลกยุคใหม่ การคิดร่วมกันยังสนับสนุนทักษะการทำงานเป็นทีมได้อย่างยั่งยืน
Haapaniemi et al. (2023)	การเสริมสร้างทักษะการคิดและการทำงานร่วมกันในรายวิชาคหกรรมศาสตร์ผนวกกับการบูรณาการความรู้คอมพิวเตอร์และวิชาอื่น ๆ ที่เปิดสอนในโรงเรียน	ครูเป็นนักออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นไปที่การเสริมสร้างทักษะกระบวนการและการเชื่อมโยงความรู้กับวิชาอื่น ๆ ผู้เรียนมีบทบาทของการเป็นนักคิด นักเชื่อมโยง และเรียนรู้แบบตื่นตัว	ผู้เรียนสามารถคิดเชื่อมโยงเนื้อหาวิชาคหกรรมศาสตร์กับวิชาอื่น ความสามารถทางการคิดเช่นนี้ทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปปรับใช้กับการเรียนวิชาอื่น ๆ ตลอดจนการประกอบอาชีพของตนในอนาคต

จากตารางที่ 1 ผลการสังเคราะห์งานวิจัยจำนวน 9 เรื่อง ตีพิมพ์ในปีต่าง ๆ ได้แก่ ค.ศ. 2014 จำนวน 3 เรื่อง ค.ศ. 2021 จำนวน 2 เรื่อง ส่วน ค.ศ. 2015 ค.ศ. 2017 ค.ศ. 2022 และ ค.ศ. 2023 จำนวนปีละ 1 เรื่อง ผู้วิจัยสรุปข้อมูลเกี่ยวกับศาสตร์การสอนคหกรรมศาสตร์แนวใหม่ ดังต่อไปนี้

1. กลยุทธ์การสอน กลยุทธ์การสอนแนวใหม่ในวิชาคหกรรมศาสตร์ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา มี ดังนี้

1.1 การจัดการศึกษาแบบบูรณาการโดยเชื่อมโยงเนื้อหาวิชาคหกรรมศาสตร์กับรายวิชาอื่น ๆ อย่างมีความหมาย เช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาหรือรายวิชาอื่น ๆ

1.2 การพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการเรียนรู้ทุกระดับ ทักษะการคิดที่จำเป็น เช่น การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ไขปัญหา การคิดเชิงสร้างสรรค์

1.3 การเข้าร่วมทางสังคม โดยในขั้นแรกคือการเข้าร่วมสังคมเพื่อนในชั้นเรียน ได้ฝึกฝนการทำงานเป็นทีม พูดคุย สื่อสาร และคิดร่วมกันในการทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย อาจมีการลงพื้นที่ศึกษาความรู้ในชุมชนเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาของชุมชนด้วยคหกรรมศาสตร์ ผ่านการทำงานเป็นทีมที่มีความเข้มแข็ง นอกจากนี้ การนำประเด็นทางสังคมวัฒนธรรม (sociocultural issues) มาเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ทำให้เกิดเรื่องราวที่มีความน่าสนใจมากขึ้นกว่าเดิม

1.4 การพัฒนาทักษะกระบวนการที่เรียกว่า soft skills ทั้งทักษะชีวิต ทักษะการทำงาน และทักษะการประกอบการที่จำเป็นต่อการพัฒนาตนเองของผู้เรียนในปัจจุบัน ตลอดจนการประกอบอาชีพในอนาคตภายหน้า ทักษะกระบวนการเหล่านี้มีความจำเป็นอย่างมากเนื่องจากเป็นส่วนสำคัญของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

2. บทบาทครู บทบาทครูสำหรับการสอนแนวใหม่มุ่งเน้นไปที่บทบาทของการเป็นนักวางแผนหรือนักออกแบบการเรียนรู้ที่จะต้องจัดเตรียมการสอนอย่างเป็นระบบในการพัฒนาผู้เรียนเป้าหมาย ครูมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกและนักคิดเนื่องจากจะต้องคิดกิจกรรม คิดคำถาม คิดเกี่ยวกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ซึ่งการคิดจะนำไปสู่การสร้างสรรค์กิจกรรมการเรียนรู้ใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียนเสริมทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ที่มากขึ้นกว่าเดิม นอกจากนี้ครูยังมีบทบาทเป็นนักเชื่อมโยงบูรณาการเนื้อหาวิชาคหกรรมศาสตร์กับเนื้อหาวิชาอื่นที่สัมพันธ์กันเพื่อฝึกฝนความสามารถในการมององค์รวมของผู้เรียน ครูยังต้องสวมบทบาทเป็นนักเล่าเรื่องและนักตั้งคำถามที่จะทำให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดอย่างต่อเนื่องและทำให้บรรยากาศการเรียนการสอนมีชีวิตชีวาและมีความหมาย

3. บทบาทผู้เรียน ผู้เรียนยุคใหม่จะต้องแสดงศักยภาพในการใฝ่เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง เป็นผู้เรียนรู้แบบตื่นตัว (active learner) ผู้เรียนควรเข้าร่วมในประสบการณ์ตรงทางคหกรรมศาสตร์อย่างต่อเนื่อง ได้ฝึกคิด ฝึกลงมือทำ และฝึกแก้ไขปัญหาในระหว่างการทำงาน และฝึกการทำงานร่วมกันเป็นทีม ผู้เรียนยุคใหม่จะต้องเชื่อมโยงความรู้คหกรรมศาสตร์กับศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง สามารถคิดร่วมกันภายในทีมและสื่อสารกันอย่างลึกซึ้งจนสามารถแก้ไขปัญหาบางอย่างรวมถึงการสร้างสรรค์นวัตกรรมทางคหกรรมศาสตร์ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม กล่าวโดยสรุป ผู้เรียนทางด้านคหกรรมศาสตร์เป็นบุคคลที่ตื่นตัวอยู่เสมอ มองเห็นการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคใหม่ มีทักษะการคิดที่เป็นเลิศและสามารถเชื่อมโยงศาสตร์ทางคหกรรมศาสตร์กับการพัฒนาในระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับบุคคล ระดับครอบครัว ระดับชุมชนและสังคมโดยรวม

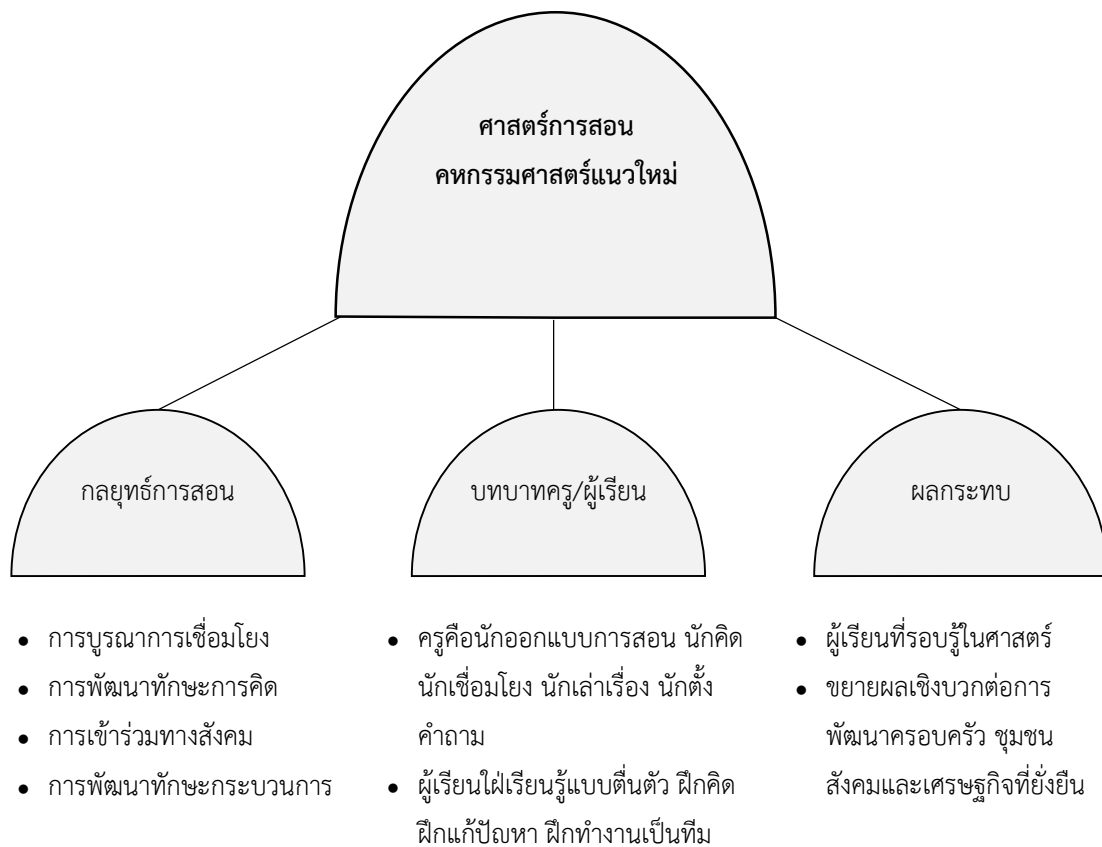
4. ผลกระทบ การสอนแนวใหม่ทำให้เกิดผลกระทบในทางบวกต่อการพัฒนาในทุกระดับ ดังนี้

4.1 ระดับบุคคล หมายถึง ผู้เรียนจะได้รับการยกระดับศักยภาพอย่างเต็มที่ การมีโอกาสได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ของตนเองเพื่อสร้างผลงานที่ไม่ยึดติดกับกรอบแนวคิดเดิม ๆ การได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้แบบตื่นตัวรวมถึงการมีส่วนร่วมในสังคมที่จะทำให้ชั้นเรียนทางคหกรรมศาสตร์เป็นมากกว่าการสอนทักษะอาชีพ แต่จะรวมถึงการพัฒนาทักษะกระบวนการที่เป็นทักษะชีวิต ทักษะการทำงาน ตลอดจนทักษะการประกอบการทางธุรกิจ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีมุมมองที่กว้างไกลและมองเห็นการใช้ชีวิตในหลากหลายมิติ และจะพัฒนาสู่การเป็นผู้เรียนที่รอบรู้ในศาสตร์ของตนเอง

4.2 ระดับครอบครัว ชุมชนและสังคม หมายความว่า ผู้เรียนคหกรรมศาสตร์นั้นไม่เพียงพัฒนาศักยภาพของตนเอง แต่สามารถถ่ายทอดความรู้และมีส่วนช่วยเหลือครอบครัว ชุมชน และสังคมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีได้เช่นกัน ยกตัวอย่างเช่นในระดับครอบครัวนั้นได้มีส่วนส่งเสริมให้ครอบครัวมีการจัดการครัวเรือนที่เป็นระบบ ถูกสุขลักษณะ

รวมถึงการนำองค์ความรู้ทางคหกรรมศาสตร์ของตนสู่การสร้างสรรค์อาชีพสำหรับตนเองและครอบครัว ซึ่งเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจในครัวเรือนโดยตรง ส่วนในระดับชุมชนและสังคมนั้นอาจได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม ตัวอย่างเช่น การสร้างสรรค์นวัตกรรมอาหารเพียงรายการเดียวอาจสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนจำนวนมาก หรืออาจกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวหรือตลาดนัดแห่งใหม่ที่ทำให้คนในชุมชนมีรายได้มากขึ้น และอาจมากเพียงพอที่จะชำระภาษีเพื่อนำไปสู่การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสู่การพัฒนาประเทศในอนาคต สรุปได้ว่า คหกรรมศาสตร์เป็นฟันเฟืองที่สำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งในระดับครอบครัว ชุมชนและสังคมโดยรวมต่อไป

จากผลการศึกษาดังกล่าว ผู้วิจัยสามารถสรุปศาสตร์การสอนคหกรรมศาสตร์แนวใหม่ โดยแสดงเป็นแผนภาพดังต่อไปนี้

ภาพที่ 3 สรุปศาสตร์การสอนคหกรรมศาสตร์แนวใหม่

จากภาพที่ 3 เป็นแผนภาพที่สรุปศาสตร์การสอนคหกรรมศาสตร์แนวใหม่ สามารถอธิบายได้ดังนี้

“การสอนคหกรรมศาสตร์ในโลกยุคใหม่มุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้พื้นฐานของการคิด การบูรณาการข้ามศาสตร์ การมีส่วนร่วมทางสังคม และการพัฒนาทักษะกระบวนการของผู้เรียนเป้าหมาย โดยมุ่งหวังว่าผู้เรียนจะเป็นกลไกสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืนทุกระดับ ทั้งระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชนและสังคม”

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาพบว่า กลยุทธ์การสอนที่สำคัญได้แก่การบูรณาการเชื่อมโยงเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกันกับ คหกรรมศาสตร์ ทั้งนี้ สืบเนื่องจากคหกรรมศาสตร์เป็นสหสาขาวิชาที่สามารถเชื่อมโยงกับความรู้ด้านอื่น ๆ ได้ ไม่ว่าจะเป็น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษา วิถีชีวิตเพื่อสุขภาพ โภชนาการ สุขภาพ สิ่งทอ การบริโภค เศรษฐกิจ ครอบครัว สิ่งแวดล้อม และการพัฒนาที่ยั่งยืน (Erjavsek, 2021) อย่างไรก็ตาม ในการบูรณาการเนื้อหานั้นมีข้อสังเกตว่า ครูหรือนักคหกรรมศาสตร์ควรสร้างการบูรณาการอย่างมีความหมาย (meaningful) ต่อผู้เรียนอย่างแท้จริง ตัวอย่างเช่น การเล่าเรื่องราวทางสังคมวัฒนธรรมหรือประวัติศาสตร์ที่เชื่อมโยงกับพฤติกรรมการกินของคนในแต่ละยุคสมัย ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่คงทนและเนื้อหาการเรียนเป็นเรื่องราวที่ชวนให้ติดตาม (Haapaniemi et al., 2019)

2. จากการศึกษาพบว่า บทบาทของครูได้ปรับเปลี่ยนเป็นผู้ออกแบบการสอน เป็นนักคิด นักเชื่อมโยง นักเล่าเรื่องและนักตั้งคำถาม หากมองในบทบาทของนักออกแบบการสอนแล้วแท้จริงแล้วเป็นบทบาททั่วไปของคนในวิชาชีพครู หากแต่การทุ่มเทวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นระบบมากขึ้นจะทำให้ผู้เรียนได้รับผลตามที่ผู้สอนคาดหวัง (Nurlaela et al., 2017; Haapaniemi et al., 2023) หรือหากมองในบทบาทของการเป็นนักตั้งคำถาม ครูจะเป็นปัจจัยสำคัญของการกระตุ้นทักษะการคิดของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง (Beinert et al., 2021; Deagon, 2021; Taar & Palojoiki, 2022) อย่างไรก็ตาม สำหรับกลุ่มผู้เรียนที่มีธรรมชาติหรือมีความสามารถที่แตกต่างกันนั้นครูอาจมีความยืดหยุ่นต่อการออกแบบการสอนโดยคำนึงถึงภูมิหลังทางสังคม ทักษะ ความรู้ ทักษะชีวิต และความสนใจของผู้เรียนคหกรรมศาสตร์ที่มีลักษณะเฉพาะแตกต่างกัน (Beinert et al., 2021)

3. จากการศึกษาพบว่า บทบาทผู้เรียนเปลี่ยนแปลงไปสู่การเป็นผู้ใฝ่เรียนรู้แบบตื่นตัว ฝึกคิด ฝึกแก้ไข ปัญหา และฝึกฝนการทำงานเป็นทีม นักการศึกษาทางคหกรรมศาสตร์มีมุมมองตรงกันว่าบทบาทเหล่านี้มีความสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ทางคหกรรมศาสตร์ การเรียนรู้แบบตื่นตัว (active learning) จะทำให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนอย่างแท้จริงซึ่งเหมาะสมอย่างมากต่อบรรยากาศการเรียนรู้ในโลกยุคใหม่ (Nwabah & Anne, 2014) อย่างไรก็ตาม ผู้เรียนคหกรรมศาสตร์อาจจำเป็นต้องเพิ่มเติมการพัฒนาทักษะดิจิทัล ทักษะการสื่อสาร ทักษะทางสังคม และสามารถทำงานหลายอย่างพร้อมกันภายใต้การบริหารงานแบบทีม (Soo & Chua, 2023)

4. จากผลการศึกษาพบว่า ผลกระทบสำคัญของศาสตร์การสอนแนวใหม่ คือ ผู้เรียนที่รอบรู้ในศาสตร์ของตนเองซึ่งเป็นการพัฒนาในระดับบุคคล โดยการพัฒนาระดับบุคคลนี้เป็นผลผลิตโดยตรงที่เกิดจากการได้รับการศึกษาทางด้านคหกรรมศาสตร์ สามารถยกระดับศักยภาพบุคคลให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องจนนำไปสู่การสร้างอาชีพเลี้ยงตนเองได้ (Andreassen & Rasmussen, 2022) ส่วนการขยายผลเชิงบวกต่อการพัฒนาครอบครัว ชุมชน สังคม และเศรษฐกิจที่ยั่งยืนนั้น นักการศึกษาทางคหกรรมศาสตร์ทั่วโลกมองเห็นความสำคัญของคหกรรมศาสตร์ที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาในภาพใหญ่หรือระดับมหภาค แต่ต้องอาศัยการพัฒนาในระดับบุคคลสะสมจนมากพอทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่จะสร้างผลกระทบในระดับมหภาคได้ (Kostanjevec et al., 2021; Pendergast, 2021)

ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยและการอภิปรายผลข้างต้นนั้นมีความสอดคล้องกับแนวโน้มของการจัดการศึกษาในโลกยุคใหม่ที่ให้ความสำคัญกับบทบาทที่เปลี่ยนแปลงไปของทั้งฝ่ายผู้จัดการศึกษาและผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เอกสารเผยแพร่ขององค์การเพื่อการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือยูเนสโก ได้อธิบายแนวโน้มการจัดการศึกษาจากปัจจุบันสู่อนาคตคือมองสู่อนาคตปี ค.ศ. 2030 ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้เพื่อความรู้ สร้างการเรียนรู้ที่มีคุณภาพโดยผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้เพื่อมุ่งสู่ทักษะสำคัญ

ในศตวรรษที่ 21 (UNESCO, 2017) สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ที่มีนโยบายส่งเสริมให้มีการปฏิรูปการเรียนรู้แบบพลิกโฉมในทุกระดับการศึกษา โดยปรับเปลี่ยนบทบาทครูให้เป็นนักรออกแบบการเรียนรู้แบบใหม่ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 (ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580, 2561)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ครูอาจารย์ทางด้านศึกษาศาสตร์สามารถนำศาสตร์การสอนแนวใหม่นี้ ไม่ว่าจะเป็นในมิติของกลยุทธ์การสอน บทบาทครู บทบาทผู้เรียน และผลกระทบ ไปปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนทางศึกษาศาสตร์ โดยมีความมุ่งหวังที่จะให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาตามหลักสูตร นอกจากนี้ ยังช่วยเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียนศึกษาศาสตร์ยุคใหม่ให้มีความรอบรู้และมีความเชื่อมั่นในศาสตร์ของตนเองมากขึ้น
2. ด้วยเหตุที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วส่งผลทำให้ความต้องการของมนุษย์ไม่เหมือนเดิม ศาสตร์ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของความต้องการของมนุษย์จึงต้องปรับเปลี่ยนไปด้วย องค์ความรู้ทางศึกษาศาสตร์และการจัดการศึกษาทางศึกษาศาสตร์จึงไม่สามารถหยุดอยู่ที่เดิมได้ ศาสตร์การสอนศึกษาศาสตร์แนวใหม่ที่ค้นพบในงานวิจัยนี้อาจวิวัฒนาการตนเองสู่บริบทใหม่ นักการศึกษาทางศึกษาศาสตร์ จึงควรพัฒนาศาสตร์การสอนของตนอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาด้านศึกษาศาสตร์ที่สอดคล้องการจัดการศึกษาศาสตร์แนวใหม่ ตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจนถึงระดับอุดมศึกษา และรวมถึงทุกระบบการศึกษา เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัจจุบันที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาด้านศึกษาศาสตร์ต่อไป
2. ครูอาจารย์ในสาขาศาสตร์ศึกษาศาสตร์ควรทำการศึกษาวิจัยปฏิบัติการหรือวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้แนวใหม่สำหรับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง โดยอาจเน้นไปที่กลยุทธ์การสอนที่มีการบูรณาการเนื้อหา การพัฒนาทักษะการคิด การให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในสังคม หรือเน้นที่บทบาทผู้เรียนที่ต้องเรียนรู้แบบต้นตัว การได้ฝึกแก้ไขปัญหาหรือใช้ความคิดสร้างสรรค์ผ่านการทำงานเป็นทีม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทการศึกษาในประเทศไทย
3. ควรศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้ทางศึกษาศาสตร์แนวใหม่ รวมถึงการศึกษาแนวทางการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เพื่อแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ศึกษาศาสตร์แนวใหม่ในบริบทการศึกษาในประเทศไทยที่จะนำไปสู่การยกระดับการจัดการเรียนรู้ทางศึกษาศาสตร์ในศตวรรษที่ 21
4. ผู้บริหารสถานศึกษาหรือทีมคณาจารย์ควรศึกษาวิจัยด้านการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตร์แนวใหม่ เช่น หลักสูตรที่บูรณาการข้ามศาสตร์หรือออกแบบหลักสูตรศึกษาศาสตร์ให้มีความยืดหยุ่นสอดคล้องกับกลุ่มผู้เรียนที่แตกต่างกัน เช่น นำเทคโนโลยีเสมือนจริงหรือเมตาเวิร์ส (metaverse) มาใช้กับการสอนศึกษาศาสตร์ หรือการยกระดับผู้เรียนให้มีความคิดความเป็นผู้ประกอบการที่สามารถนำไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพทางธุรกิจได้อย่างกว้างขวางในอนาคตต่อไป

References

- Andreasen, K. E., & Rasmussen, A. (2022). The Development of Home Economics as a Field of Knowledge and its Contribution to the Education and Social Status of Women. *Nordic Journal of Educational History*, 9(2), 63-84. <https://doi.org/10.36368/njedh.v9i2.265>
- Beinert, C., Øverby N. C., & Vik, F. N. (2021). Project LifeLab Food and Health – Innovative Teaching for the Future: Development of Student Active Learning Tasks for Home Economics Education in the 21st Century. *Center for Educational Policy Studies Journal*, 11(4), 63-80. <https://doi.org/10.26529/CEPSJ.1179>
- Bender, U. (2015). Interdisciplinary nutritional education: Interventional study on inter-disciplinary learning in home economics and English. *Ernährungs Umschau*, 62(6), 92-97.
- Brante G., & Brunosson, A. (2014). To double a recipe – interdisciplinary teaching and learning of mathematical content knowledge in a home economics setting. *Education Inquiry*, 5(2), Article 23925. <https://doi.org/10.3402/edui.v5.23925>
- Brunosson, A., Brante, G., Sepp, H., & Mattsson, S. Y. (2014). To use a recipe not a piece of cake. Students with mild intellectual disabilities' use of recipes in home economics. *International Journal of Consumer Studies*, 38(4), 412-418. <https://doi.org/10.1111/ijcs.12109>
- Causing, F. Y., Jimenez, M. A. B., Edobane, R., Agunda, J., & Biyo, C. (2022). Employment Trends of Master of Science in Home Economics Graduates from a State University in the Philippines. *Journal of Pharmaceutical Negative Results*, 13(1), 1687–1696. <https://doi.org/10.47750/pnr.2022.13.S01.202>
- Deagon, J. R. (2021). I Do, We Do, You Do Home Economics: Explicit Instruction Connecting Content with Ideology. *Center for Educational Policy Studies Journal*, 11(4), 135-150. <https://doi.org/10.26529/CEPSJ.1188>
- Erjavšek, M. (2021). Modern Aspects of Home Economics Education and Slovenia. *Center for Educational Policy Studies Journal*, 11(4), 33-62. <https://doi.org/10.26529/CEPSJ.1191>
- Haapaniemi, J., Venäläinen, S., Malin, A., & Palojoiki, P. (2019). Home economics education: exploring integrative learning. *Educational Research*, 61(1), 87-104. <https://doi.org/10.1080/00131881.2018.1564626>
- Haapaniemi, J., Venäläinen, S., Malin, A., & Palojoiki, P. (2023). Amplifying the voice of pupils: using the diamond ranking method to explore integrative and collaborative learning in home economics education in Finland. *Education Inquiry*, 14(1), 125-144. <https://doi.org/10.1080/20004508.2021.1966888>

- Hutchinson, S. R., & Lovell, C. D. (2004). A review of methodological characteristics of research published in key journals in higher education: Implications for graduate research training. *Research in Higher Education*, 45(4), 383–403. <https://doi.org/10.1023/B:RIHE.0000027392.94172.d2>
- Kostanjevec, S., & Kozina, F. L. (2021). Home economics education as needed in the 21st century [Editorial]. *Center for Educational Policy Studies Journal*, 11(4), 7-11. <https://doi.org/10.26529/CEPSJ.1348>
- National Strategy 2018-2037. (2018, 13 October). *The Government Gazette*. 35 (82), 1-61. [in Thai].
- Nurlaela, L., Romadhoni, I. F., Widodo, W., & Ana, A. (2017). Application-based instructional tools for enhancing students' problem solving skills in home economics. *Journal of Technical Education and Training*, 9(2), 46-56.
- Nwabah, N. I., & Anne, I. C. (2014). Effect of constructivist instrumental four-step approach on the achievement and retention in pattern drafting by Nigerian certificate in education home economics students in South-South Zone, Nigeria. *Nurture*, 8(1), 8-19.
- Pendergast, D. (2021). The Role of Home Economics Education in the 21st Century: The Covid-19 Pandemic as a Disruptor, Accelerator, and Future Shaper. *Center for Educational Policy Studies Journal*, 11(4), 13-32. <https://doi.org/10.26529/CEPSJ.1205>
- Quindemil, T. E. M., Cobo, F. E. P., Chaparro, M. E. I., & Padrón, Q. F. (2023). Bibliometric study on SMEs according to Scopus, Period 2016-2020. *Revista Venezolana de Gerencia*, 28(101), 228-247. <https://doi.org/10.52080/rvgluz.28.101.15>
- Schotten, M., Aisati, M., Meester, W., Steinginga, S., & Ross, C. (2017). *A Brief History of Scopus: The World's Largest Abstract and Citation Database of Scientific Literature*. Auerbach Publications. <https://doi.org/10.1201/9781315155890-3>
- Soo, L. M. J., & Chua, S. K. C. (2014). The 21st century approach in teaching home economics: A singapore perspective. *International Journal of Pedagogy and Curriculum*, 20(2), 61-75. <https://doi.org/10.18848/2327-7963/CGP/v20i02/48959>
- Shah, R. K. (2021). Conceptualizing and Defining Pedagogy. *IOSR Journal of Research & Method in Education*, 11(1), 6-29. <https://doi.org/10.9790/7388-1101020629>
- Taar, J., & Palojoki, P. (2022). Applying interthinking for learning 21st-century skills in home economics education. *Learning, Culture and Social Interaction*. 33, Article 100615. <https://doi.org/10.1016/j.lcsi.2022.100615>
- UNESCO. (2017). *E2030: Education and Skills for the 21st Century*. Chile: United Nations Educational and the Regional Office for Education in Latin America and the Caribbean.